

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ

1) ศึกษาเป้าประสงค์ทางการศึกษาและความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

2) ศึกษาความสัมพันธ์เป้าประสงค์ทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีที่มีเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาและอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน

3) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษา และอาชีพของผู้ปกครองต่อความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1) เป้าประสงค์ทางการศึกษาของนักเรียนกับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาและอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กัน

2) นักเรียนที่มีเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาและอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 3,251 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรประมาณค่าเฉลี่ยของสุ่มงกข จากมีกร (2529) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 513 คน เป็นชาย 267 คน หญิง 246 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธี สุ่มแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน (Stratified Multi-Stage Sampling) ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป้าประสงค์ทางการศึกษาผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แล้วปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาและการศึกษา สำหรับแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ ปรับปรุงและดัดแปลงจากแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของ เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2537) ซึ่งผู้วิจัยได้แบบสำรวจความสนใจในอาชีพที่ได้ปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างไปหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .94

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ข้อมูลสถานภาพและข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่และร้อยละ
- 2) ศึกษาเป้าประสงค์ทางการศึกษาของนักเรียน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่และร้อยละ
- 3) ศึกษาความสนใจในอาชีพของนักเรียน วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
- 4) หาความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์ทางการศึกษาตามตัวแปรเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง โดยการทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ (Chi-Square test)
- 5) เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพ 15 กลุ่มอาชีพ โดยแยกเปรียบเทียบดังนี้
 - 5.1 ตามตัวแปรเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test)
 - 5.2 ตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวด้วยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1.1 นักเรียนมีเป้าประสงค์ทางการศึกษาหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนต้องการศึกษาต่อสายอาชีพ ในระบบโรงเรียนมากที่สุด โดยสาขาที่นักเรียนมีโครงการศึกษาต่อคือ วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อตามความต้องการของตนเอง แหล่งทุนที่จะสนับสนุนทางการศึกษาต่อได้จากบิดา-มารดา การเลือกประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาตามเป้าประสงค์แล้ว นักเรียนต้องการประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุดและต้องการประกอบ

5.1.2 ความสนใจในอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนสนใจในอาชีพบริการทางสังคมมากที่สุด รองลงมาสนใจในอาชีพบริการงานเสมียน และมีความสนใจในอาชีพการขนส่งน้อยที่สุด

5.1.3 นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีเป้าหมายประสงค์ทางการศึกษาที่สัมพันธ์กันด้านความต้องการศึกษาต่อหลังสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ

5.1.4 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ มีเป้าหมายประสงค์ทางการศึกษาที่สัมพันธ์กัน ด้านความต้องการศึกษาต่อหลังสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และรูปแบบทางการศึกษาที่ต้องการหาความรู้

5.1.5 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายประสงค์ทางการศึกษาของนักเรียน ยกเว้นรูปแบบทางการศึกษาที่นักเรียนต้องการศึกษาหาความรู้

5.1.6 เป้าประสงค์ทางการศึกษาของนักเรียนกับอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กัน

5.1.7 นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน ยกเว้นความสนใจในอาชีพบริการลูกค้า วิจิตรศิลป์และการขาย

5.1.8 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง ปานกลางและต่ำ มีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน ในความสนใจในอาชีพบริการทางสังคม ผลิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การขนส่ง งานช่าง และการจัดการเครื่องจักร

5.1.9 นักเรียนที่การศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกันมีความสนใจในอาชีพไม่แตกต่างกัน

5.1.10 นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีความสนใจในอาชีพไม่แตกต่างกัน ยกเว้นความสนใจในอาชีพการขาย

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

(1) จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเป้าหมายประสงค์ทางการศึกษาทางด้านสายอาชีพ โดยต้องการศึกษาในระบบโรงเรียน และต้องการศึกษาต่อวิทยาลัยในสังกัดกรม

อาชีวศึกษามากที่สุด ทางโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะได้มีการปรับปรุงหลักสูตรตลอดจนพัฒนาครู-อาจารย์ทางด้านวิชาชีพ เพื่อที่จะให้นักเรียนมีพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีการจัดกิจกรรมทางวิชาชีพหลายรูปแบบ เช่น การให้นักเรียนไปฝึกปฏิบัติการด้านอาชีพที่สนใจในแหล่งอาชีพในชุมชน การให้นักเรียนไปฝึกอบรมระยะสั้นที่ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพในช่วงปิดภาคเรียน และการเชิญวิทยากรที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพมาบรรยายพิเศษ เป็นต้น

(2) จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.75) มีความต้องการประกอบอาชีพรับราชการหลังจากสำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายทางการศึกษาแล้ว ทำให้เกิดข้อค้นพบว่า นักเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดอุดรธานี ยังมีค่านิยมรับราชการตามแนวคิดแบบดั้งเดิมของสังคมไทยที่นิยมประกอบอาชีพรับราชการ เพราะมีแนวคิดที่เฉพาะอาชีพรับราชการที่มีเกียรติ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นและครูแนะแนวควรให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เพื่อเปลี่ยนค่านิยมดังกล่าว โดยการใช้กิจกรรมการให้บริการการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การศึกษานอกสถานที่ การจัดค่ายนิเทศ ตลอดจนเชิญวิทยากรและผู้มีประสบการณ์มีความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มาบรรยายให้นักเรียนได้ข้อมูล แนวคิดเพิ่มเติมในเรื่องแนวทางการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพ ความถนัดและความสนใจของตนเอง และความต้องการของตลาดซึ่งจะทำให้นักเรียนมีค่านิยมทางอาชีพที่ถูกต้องทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคปัจจุบันที่เข้าสู่สังคม-อุตสาหกรรมและบริการ

(3) ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานสังกัดกรมอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดปีในการให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อด้านอาชีพ ตลอดจนจัดให้มีการทดสอบทักษะ ความรู้ของนักเรียนโดยการจัดแข่งขันทดสอบทางด้านอาชีพระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในแต่ละสังกัด

(4) จากการศึกษาพบว่า นักเรียนตัดสินใจเลือกสาขาเพื่อศึกษาต่อนักเรียนจะเลือกตามความต้องการของตนเองมากที่สุด แสดงว่านักเรียนมีความมั่นใจในการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของตนเอง ดังนั้นทางโรงเรียนโดยเฉพาะงานบริการด้านแนะแนว ควรจัดให้มีห้องสมุดหรือมุมหนังสือที่จะให้ข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาต่อและอาชีพ

(5) ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจในอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทางโรงเรียนควรจัดให้มีห้องสมุดอาชีพ และการให้บริการทางด้านการแนะแนวด้านอาชีพมากขึ้น ร่วมกับการจัดสัปดาห์อาชีพ ที่จะให้รายละเอียดและข้อมูลด้านอาชีพ

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรจะมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบในเรื่องเป้าประสงค์ทางการศึกษาและความสนใจในอาชีพของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดเทศบาล สังกัดกรุงเทพมหานคร ว่ามีเป้าประสงค์ทางการศึกษาและความสนใจในอาชีพแตกต่างกันหรือไม่

(2) ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบเป้าประสงค์ทางการศึกษาและความสนใจในอาชีพของนักเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษากับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษาเดียวกัน

(3) ควรมีการเพิ่มตัวแปรอื่น เช่น ฐานะทางอาชีพ การรับรู้ในความสามารถทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นต้น มาร่วมในการศึกษาเป้าประสงค์ทางการศึกษาและความสนใจในอาชีพของนักเรียน

(4) ควรจะมีการศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษา และอาชีพของนักเรียนมาเป็นปัจจัยในการศึกษากับเป้าประสงค์ทางการศึกษาและความสนใจในอาชีพของนักเรียน

(5) ควรมีการวิจัยเรื่องเป้าประสงค์ทางการศึกษาและความสนใจในอาชีพของนักเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในทุกเขตการศึกษา เพื่อผลการวิจัยจะสามารถสรุปอ้างอิงไปสู่ประชากรได้ครอบคลุมมากขึ้น